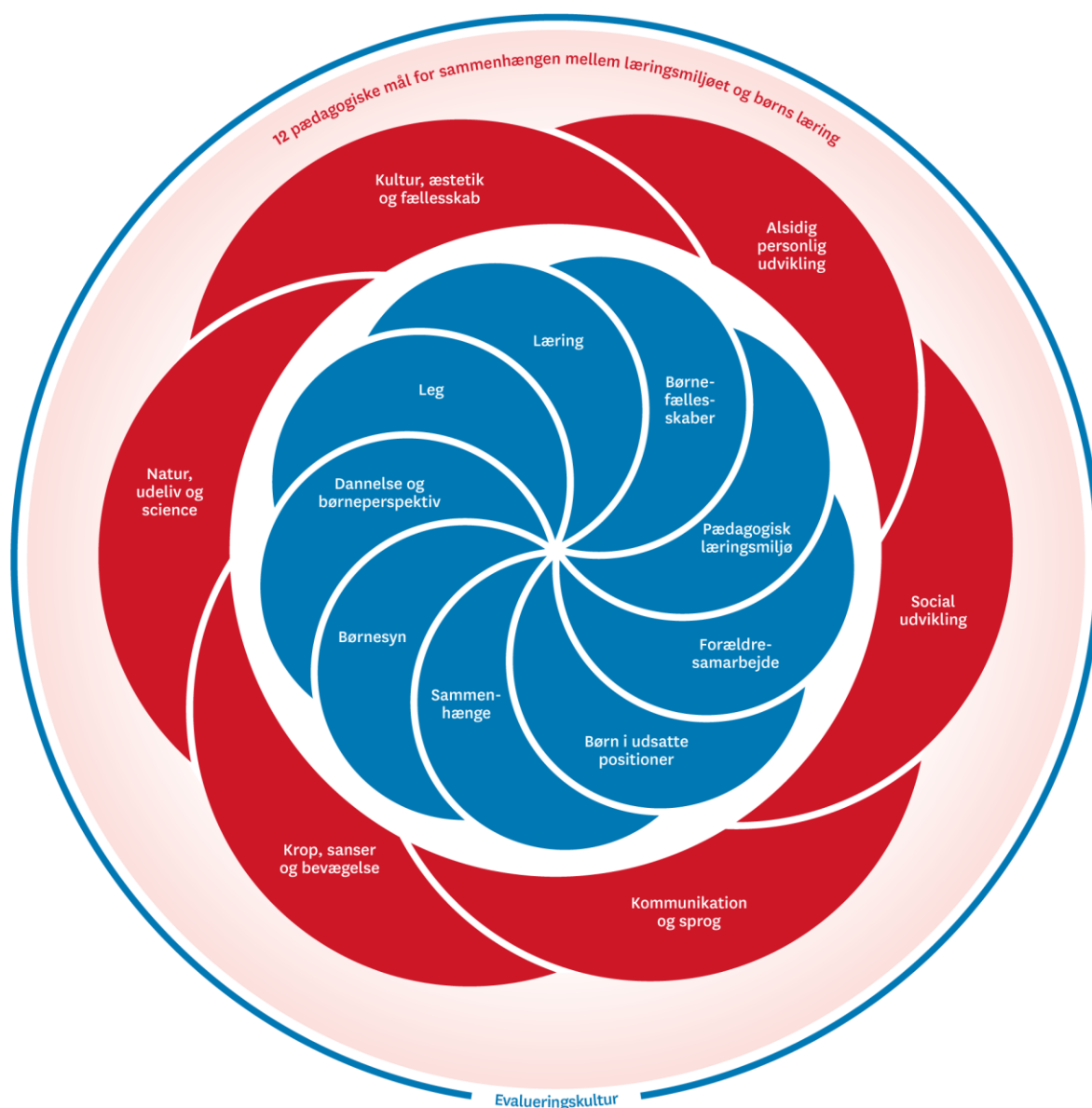

Pædagogisk læreplan for Klynge E, Amager, KK 2019

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan](#),

[Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Hvem er vi?

Klynge E består af 7 institutioner placeret på Amager i området omkring Urbanplanen. Udover Hoppeland består klyngen af: Børnehuset Lygtemagerstien, Børnehuset Pederlykkesvej, Østen for Solen, De Fem Årstider, Amagerhus og vuggestuen Skattekosten.

Idrætsinstitutionen Hoppeland er en 0-6 års institution som ligger i hjertet af Urbanplanen. Vi har tre vuggestuegrupper og to børnehavegrupper med i alt 82 skønne børn.

Vi er en idrætsinstitution, hvilket betyder at vores rum, både inde og ude, er indrettet så de indbyder til leg og bevægelsesaktiviteter.

Derudover er Hoppeland en familiepladsinstitution med fem familiepladser. En familieplads er en særlig plads i en almindelig daginstitution, der tilbydes børn, som i kortere eller længere perioder har brug for særlig individuel omsorg, opmærksomhed og støtte.

Pædagogisk grundlag

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag.”

”Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark.”

”De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv.”

”Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud.”

”Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre.”

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn, dannelse og børneperspektivet i Hoppeland er formet af et fokus på medinddragelse. Vi ønsker at inddrage børnenes perspektiver og oplevelser i den daglige planlægning og den pædagogiske dagligdag, så de tidligt i livet oplever, at deres synspunkter og behov mødes med anerkendelse og interesse. Herigennem er det også vores ambition at bidrage til en grundlæggende etablering af en demokratisk dannelse, hvor børnene oplever at de og andre, har en værdi i sig selv. Børn tænker med kroppen og derfor har vi også et ønske om at give plads til krop og bevægelse – dette er nemlig også en væsentlig måde at styrke det gode børneliv. Ved at være nysgerrige på det enkelte barns intention, ønsker vi lyttende og opmærksomme voksne omkring børnene. Det er blandt andet også herved, at vi løbende kan inddrage børnenes perspektiv på deres dagligdag. Ved lægge vægt på læringspotentialet i rutinerne styrker vi overgangene og skaber et grundlag for, at det enkelte barn kan udvikle gå-på-mod. Børnene skal møde nysgerrige voksne der som rollemodeller, skaber grundlag for, at børnenes naturlige nysgerrighed på verden omkring dem udvikles og bevares.

I dagligdagen udmønter børnesynet sig fx i følgende praksisser: Vi går i børnehøjde og hører alle parter om, hvordan situationen er. De mindste børn hjælper vi med at spejle deres følelser for at anerkende deres oplevelse af situationen. "*Du vil gerne have bilen*". Vi guider dem til at håndtere deres følelser. For de større børn sætter vi også ord på deres følelser, for at de kan lære sig selv at kende, og vi støtter også barnet i at håndtere situationen. "*Jeg kan se, det er svært. Du har brug for hjælp*". I en konflikt er der ikke tabere og vindere – men lige deltagere.

Børnene deltager i institutionens hverdagsliv bl.a. ved at hjælpe med at dække borde og dele mad ud ved spisesituationer.

Legen og legekulturen i Hoppeland er orienteret mod børnenes interesser. Vi har som ambition at etablere en legekultur, hvor legen har en værdi i sig selv. Med det udgangspunkt ligger vi også vægt på legens stemninger og, at de voksne orienterer sig mod stemninger, der skaber mulighed for glæde, vitalitet, deltagelse og fordybelse. I Hoppeland prioriterer vi, at de voksne leger med børnene ved at gå bagved, ved siden af og foran. Herigennem kan de voksne sikre, at alle børn tilbydes deltagelsesmuligheder i forskellige legefællesskaber. Det er en legekultur, hvor der både er plads til børneinitierede lege såvel som vokseninitierede lege. Vi leger både inde og ude.

Et eksempel fra praksis: Erkendelse gennem leg i vuggestuen:

Et barns mor var blevet kørt ned, og barnet havde trukket sig væk fra moren hjemme, fordi hun havde været på hospitalet længe med brækket ben. I vuggestuen bearbejdede vi og barnet situationen gennem leg, som blev til en lægeleg. I begyndelsen handlede det om det enkelte barn, men det blev hurtigt en leg for hele stuen, idet alle børnene kender til det at være til lægen. Legen er sidenhen blevet en del af stuens faste lege.

Læring og Børnefællesskaber i Hoppeland Vi tillægger det brede læringsbegreb stor betydning. Det betyder i Hoppeland, at vi forstår læring som noget der manifesterer sig i hverdagens handlinger. Læring

finder således sted blandt andet via rutiner, leg og planlagte aktiviteter. Læring kræver deltagelse og fællesskaber, og vi er derfor meget optaget af, at alle børn deltager i forskellige aktiviteter, lege og rutiner. En deltagelse der er præget af frivillighed, tryghed og mulighed for gentagelse. Vi ønsker, at der er plads til nysgerrighed, sanser, krop og undren – sådan, skaber vi motivation for læring. Vi ønsker at etablere undrende voksen-barn fællesskaber såvel som undrende og undersøgende barn-barn fællesskaber.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø i Hoppeland er orienteret mod barnets hverdagsliv i institutionen. Hverdagslivet udspiller sig i interaktionerne og samspillet mellem børn og voksne. De interaktioner og samspil er præget af anerkendelse og opmærksomhed over for barnets perspektiv. Vi organiserer os, så vi kan bedrive pædagogik hele dagen – både ude og inde. I vores organisering tilstræber vi at møde børnene i mindre grupper og herved skabe grundlag for fælles refleksion og delt opmærksomhed. Vi organiserer os således, at vi skaber mulighed for overblik såvel som fordybelse. Gennem faglig refleksion justerer vi løbende på det fysiske læringsmiljø og vi er opmærksomme på at inddrage legepladsen som et pædagogisk læringsmiljø. Gennem arbejdet med de seks læreplanstemaer, sikrer vi bredde og variation i det daglige pædagogiske læringsmiljø.

I den konkrete pædagogiske dagligdag betyder det fx: At der både formiddag og eftermiddag er en overbliksvoksen (der også kan løse praktiske opgaver), så de andre voksne kan være fordybede og nærværende. Herudover kan børnene selv tage materialer frem på ethvert tidspunkt. Børnene deltager i alle rutiner gennem dagen fx., borddækning, fejning, smøre selv, oprydning osv. Vi styrker selvhjulenhed i garderoben og på toilettet.

Et andet eksempel på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø udmønter sig i praksis er på legepladsen: Legepladsen er det sted hvor der skal foregå pædagogik hele dagen, da det er et gennemgående miljø i børnenes institutionsliv. Den enkelte voksen har til opgave at tilrettelægge spændende og nærværende aktiviteter, der afspejler børnegruppen og temaet. Temaet om dyr og natur rummer både sneglejagt, plante frø, vandleg og andet. Legepladsen som et læringsmiljø giver naturligt sanssemæssige oplevelser, motoriske udfordringer og spændende uforudsigelighed, som bidrager til den valgte aktivitet. Vi oplever, at vi sammen er undersøgende på elementer i naturen.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I **samarbejdet med forældrene** ligger vi i Hoppeland vægt på at etablere et grundlæggende tillidsfuldt forhold, der er præget af gensidighed og anerkendelse. Vi arbejder målrettet og løbende med forventningsafstemning ift. vejledning og vores løbende samarbejde generelt. Vi ønsker at udvikle stærke samarbejder med forældrene, der kan understøtte vores arbejde med barnet. I samarbejdet sætter vi også fokus på forberedelse af forældrene ved overgange i barnets liv. Det kan være i overgange mellem vuggestue og børnehave, såvel som overgangen til fritidshjemmet. I det mere overordnede forældresamarbejde har forældrebestyrelsen også en stor betydning. Vi samarbejder med forældrebestyrelsen blandt andet om evaluering af læreplansarbejdet og overgangene mellem hjem og institution såvel som overgangene mellem forskellige institutionelle rammer (vuggestue-børnehave-fritidshjem).

I den pædagogiske praksis udmønter vores forældresamarbejde sig om fx indkøringen på følgende måde:

Den første dag sidder den primære voksne sammen med forældrene og deres barn og laver en forventningsafstemning (fokus på barnet). Vi fortæller om vores hverdag, pædagogik, rutiner, og forældrene fortæller om deres barn/familie. Vi ligger en ramme for deres indkøring i vuggestuen. Denne indkøring er betydningsfuld for den resterende tid i institutionen. Det er her, at den primære voksne lærer den enkelte familie og det enkelte barn at kende og danner den gode relation. Vi vælger at møde familien der hvor familien er, med de ressourcer de har med (ressourcesyn og ligeværd). I alle relationer skal vi lære hinanden at kende og forstå, hvad hinanden mener. Vi anvender altid "vi-form". Hver indkøring er forskellig, da børn og familie er meget forskellige, men det er et fælles mål, at barnet skal have en dejlig tid med trivsel, udfordringer, venskaber og udvikling. Det kræver en stor investering fra personalets side, og denne investering prioriteres højt. Det kan være, ekstra tid om morgenen og eftermiddagen med forældrene, tremånedersamtaler og forskellige tilgange til forskellige familier.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Når vi i Hoppeland arbejder med **børn i udsatte positioner**, gør vi det med en opmærksomhed og respekt for det enkelte barn og deres forskellige udtryk. Vi er meget opmærksomme på, at særligt børn i udsatte positioner har brug for en institutionskultur, hvor den faglige refleksion prioriteres højt. Vi arbejder med den

faglig refleksion gennem vores arbejde med praksisfortællinger og refleksionsmøder. Den faglige refleksion er yderligere resurseorienteret og som udgangspunkt, er vi opmærksomme på, at udsatte positioner kan være midlertidige og samtidig optræde i nogle sammenhænge og ikke i andre. For at fremme alle børns deltagelsesmuligheder i forskellige typer af fællesskaber undersøger vi og reflekterer løbende over deltagelsesbetingelserne i institutionens hverdagsliv såvel som deltagelsesbetingelserne i børne- og vokseninitierede aktiviteter.

I dagligdagen kommer vores konkrete arbejde med børn i udsatte positioner fx til udtryk gennem det udvidede forældresamarbejde: Vi arbejder med overleveringer, det er vigtigt for barnets dag i institutionen at vi ved hvordan barnets morgen har været og om der eventuelt er noget vi skal arbejde videre med i institutionen. Det samme gør sig gældende når et barn bliver hentet, vi sørger for at der sker en overlevering til forældrene om hvordan barnets dag har været, særligt i de tilfælde hvor forældresamarbejdet kræver at vi arbejder ud for et fælles mål.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Hoppeland og i Klynge E har vi et stærkt samarbejde med fritidshjem og skole. Dette samarbejde styrker **sammenhængen til børnehaveklassen**. Det stærke samarbejde, der sikrer en god overgang, er blandt andet etableret gennem en vidensoverdragelse der følger barnet fra vuggestue til skole. Det er også prioriteret, at fritidshjemspædagogerne kommer på besøg i Hoppeland, så der kan dannes kendskab og spirende relationer. Herigennem sikrer vi en høj grad af tryghed og forudsigelighed i overgangen mellem børnehave og børnehaveklasse/fritidshjem.

For at skabe de bedste og tryggeste rammer for nye børns overgang fra børnehave til fritidsinstitution/skole gør vi følgende:

- I perioden fra d.1. maj til børnene starter i skole bruger fritidshjemmet meget tid på at lære børnene nogle rutiner, så det er genkendeligt, når de starter i skolen.
- Børnehaverne inviteres på fritidshjemmet inden børnene starter.
- Fra maj-august går børnene i fritidsinstitution.
- Børnene øver og synger sange som de kender fra Hoppeland til morgensamlinger på fritidshjemmet.

- Fritidshjemmet og børnehaverne i klyngen laver en fælles legedag hvor børnene optræder med de sange de har øvet på.
- Inklusionspædagog fra skolen besøger fritidsinstitution med henblik på at kigge på børn som er særlig udfordret, så man kan hjælpe dem så hurtigt som muligt
- Der arrangeres åbent hus-arrangementer før børn som starter på fritidshjemmet.
- Hoppeland kommer på besøg i fritidshjemmets lokaler om formiddagen og på den måde gøres fysiske rammer genkendelige når børnene starter i fritidshjemmet.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vi samarbejder i "Stærkt Samarbejde" med Dyvekeskolen for at sikre en god overgang fra børnehave til skole. Vi samarbejder med Solvang Bibliotek med historieforbund og med Sundby Idrætsanlæg hvor vi flere gange om ugen har en børnegruppe med over og lave bevægelsesaktiviteter. Vi bruger de tilbud som bliver bragt til os og vi følger børnenes spor. Samtidig bruger vi legepladsen "Bondegården" hvor der er dyrehold, særligt i arbejdet med de nye børn i vuggestuen for. Vores placering gør at vi er omgivet af rigtig mange gode legepladser og naturområder som vi ofte bruger, både til spontane ture og planlagte aktiviteter.

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Det fysiske læringsmiljø: I Hoppeland har vi indrettet legezoner, både i vuggestue og i børnehaven. Vi har både legezoner som indbyder til fordybelse og til aktiv leg. Vi har et fællesrum som er indrettet for at motivere børnene til fysisk aktivitet, med madrasser og hoppeplatforme. På stuerne er der tydelige rum for hvad børnene kan lave og hvor de kan lave det.

Desuden rykker vi legezonerne udenfor, når vi er på legeplads, for at gøre uderummet mere indbydende. Legepladsen indrettet så den indbyder til forskellige aktiviteter. Der er cykelbaner, plads til boldspil og løbelege, samtidig med at der er kroge til at gå på opdagelse efter insekter.

Det æstetiske børnemiljø: Vores rum tilgodeser forskellige former for aktivitet som understøtter forskellige typer aktiviteter og leg, der kan medvirke til den sociale, sproglige, motoriske og individuelle personlige udvikling. Legetøj, spil, puslespil og kreative materialer, er tilgængeligt, hvor det giver mening. Børnene ved hvad de kan foretage sig i husets forskellige rum. På vægge lofter og endda gulve er der billeder, børneproduktioner og andet som kan stimulere børnene til at interagere med rummet.

Det psykiske børnemiljø: Hoppeland er præget af respekt og gensidig påvirkning som et bærende element. Vi stræber efter at lytte til hinanden og respektere hinanden. Vi leder efter intentionerne bag børnenes handlinger og vi guider og opfordrer børnene til at høre, se og respektere hinanden. I konflikter høres begge parter, vi hjælper med at sætte ord på, hvor det giver mening. Vi guider børnene i at se og høre hinanden.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Samspillet mellem barn og personale sker allerede første dag barnet kommer i Hoppeland, her møder barnet glade, fagligt velfunderede og engagerede voksne som har lyst til at udfolde barnet fulde potentiale. Vi er professionelle omsorgsgivere, vi giver trøst og kram når der brug for det. Vi introducerer børnene for den store verden i en tryk ramme og støtter barnet i at erfare sig selv og andre. Samtidig pirrer vi barnets nysgerrighed, med viden om barnets udviklingstrin, for at bygge ovenpå barnets erfaringer og udvikler gåpåmod.

At gå i Hoppeland er en dannelsesproces hvor barnets kompetencer kommer i spil, vi tager udgangspunkt i barnets spor og hjælper dem med at trampe nye stier. Med dannelse forstår vi også at barnet finder glæde ved følelsen af at mestre noget som tidligere var svært og begejstring ved endeligt at kunne.

Samtidig ser vi at barnet viser glæde ved at bidrage til fællesskabet. Da de er en vigtig del af fællesskabet og at deres bidrag imødekommes.

Vi danner børnene, så de bliver klar til overgangene, fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole.

Vi viser børnene vejen, vi går foran når de skal forholde sig til noget nyt, f.eks. overgange, eller hvordan man opføre sig når man er på ture ud af huset og at der er forskel på om man er hjemme eller i institution.

Vi går ved siden af børnene når de er ved at mestre noget de ikke før har kunnet, f.eks. når bleen bliver skiftet ud med toilet.

Vi går bag ved børnene når de allerede har tillært sig en ny kompetence, og reflektere over hvordan de klare sig.

Social udvikling

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

I Hoppeland er den sociale udvikling en del af alt det som sker i huset. Vi har hele tiden blik for de forskellige arenaer børnene indgår i.

Vi understøtte de enkelte børns relationer i venskaber, på kryds og tværs, trives og udvikles børnene. Vi lægger vægt på gruppetilhørsforhold og gruppesocialisering. Det at have en fast base er udgangspunktet for barnets afsæt. I Hoppeland sammensætter vi aktiviteter og lege på tværs af alder, køn og grupper så venskaber og sociale relationer opstår, vedligeholdes og udvikles.

Børnene i Hoppeland spiser ofte alle måltider på deres egen stue. Når de har været rundt omkring til aktiviteter, bliver spisesituationerne en tryk base, hvor børnene kender hinanden og indgår i nære relationer. Vi introducerer børnene for mange forskellige gruppesammensætninger, vi følger dem og hjælper dem med at interagere i forskellige gruppedynamikker.

Kommunikation og sprog

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Vores sprogarbejdet giver rigtig god effekt. Nye medarbejdere bliver introduceret til, at der skal tales med børnene. Det sproglige kobles med sociale relationer og børnenes personlige udvikling. F.eks. italesættes venskaber, lege og samspil børnene i mellem og derved strækkes også sproget. Når der læses bog, arbejdes der mere indgående med analyse af fortællingerne. Det er børnene blevet ret skrappe til. Hoppeland har fået en forståelse af den teoretiske del omkring sprog og arbejder ud fra forskningsbaseret tips og tricks, som vi bruger aktivt i dagligdagen. Det har været et intensivt forløb over længere tid og det har virkelig givet pote. Vi oplever, at børnene forventer, at der snakkes med dem – børnene er blevet vant til samspil og dialog. Vi arbejder med børnenes nærmeste udviklingszone og der skubbes hele tiden lidt på. Der er en sprogansvarlig på alle stuer, som sprogvurderer alle de 3, 4 og 5-årige. I vuggestuen øver vi os på sprogvurderingen for de 2-årige for at se, hvor børnene ligger sprogligt. Der arbejdes systematisk med sprog til samling, sanglege, rytmik, fagtesange m.m. Efter et sprogforløb samles opmærksomhedspunkter, bl.a. bruges praksisfortællinger. Der bliver lavet opsamling på de børn, som skal i skole. Det giver et billede af, hvad der skal arbejdes videre med. I klyngen er der udarbejdet en sprog-kanon. Vi arbejder også indgående med børn, som starter i institutionen uden dansk.

I Vuggestuen indlæres der sange som er gennemgående for deres tid i Hoppeland, der læses bøger og fortælles historier. F.eks. synges der hver dag fagtesange inden der spises. Det er børnene som på skift vælger hvilke sange der skal synges. Vi taler hele tiden med børnene om deres hverdag i institutionen.

I børnehaven er der stor opmærksomhed på børnenes sproglige udviklingsniveau. Børnene guides til at hjælpe hinanden. F.eks. leges der flaskehalsen peger på. I loftet er der hængt tal og symboler op. Børnene skal så stille sig under de forskellige symboler og guides til at hjælpe hinanden når nogen synes det er svært at finde de rigtige symboler. Herefter spørges der ind til de forskellige symboler "hvis man siger stjerne, kan man også sige måne, hvad kan man ellers sige?"

Krop, sanser og bevægelse

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hoppeland er ud over at være så meget andet også en idrætsinstitution. Derfor har vi mange planlagte bevægelsesaktiviteter. Blandt andet har vi adgang til en gymnastiksal to gange om ugen. Børneyoga en gang om ugen. Rytmik og bevægelse en gang om ugen. Hele huset er indrettet så børnene kan udfolde sig fysisk blandt andet har vi indrettet fællesrummet med redskaber som indbyder til aktiv leg.

Med de 0-2årige arbejder vi med at børnene selv skal kunne mestre hverdagsting som selv at kravle op og ned ad højstole, selv tager sokkerne af og selv hjælper til hvor de kan. Igennem pædagogisk idræt stimulerer vi sanserne, fordi det har en positiv effekt på børnenes udvikling, både motorisk men også kognitivt.

Vi arbejder også med det sociale aspekt i idrætten, at børn får øje på hinanden og bliver klar over deres egen rolle i samspillet med andre.

Deltagelsesmulighederne for alle børn i hele Hoppeland er vigtige, derfor arbejder vi meget med den pædagogiske bagdør. Det vil sige at vi planlægger aktiviteter så alle børn der deltager og har mulighed for at få succes i fællesskabet. Den pædagogiske bagdør er en metode, hvor aktiviteten bliver planlagt således at børn på forskellige udviklingsniveau kan være med. De voksnes roller klart defineret inden aktiviteten går i gang.

Natur, udeliv og science

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

I Hoppeland har vi gjort os mange tanker om hvad det gode børneliv skal indeholde. Her spiller Natur, udeliv og science en stor rolle. Hver årstid bringer nye fænomener som skal undersøges. Sne er ikke bare sne, sne kan deles op i snefnug og sne kan smelte. Sne bliver undersøgt i både vuggestue og børnehave og talt om på børnenes erfaringsniveau. Vi bruger tid på at undersøge fænomener med børnene for at pirre deres nysgerrighed så de selv bringer ting frem de vil have undersøgt.

Vi vil have nysgerrige børn, derfor giver vi tid og rum til at undersøge de ting børnene bringer frem. Samtidig gør vi meget ud af at introducere børnene for naturfænomenerne. Børnene skal vide at det giver mening at spørge voksne om hvordan verden hænger sammen, både i vuggestue, børnehave og når de skal sendes videre i skole. Derfor har vi altid tid til at undersøge verden med børnene.

Det er også herigennem vi arbejder med den matematiske opmærksomhed. Eksempelvis havde et barn fundet et insekt som lignede en mariehøne, men som ikke var en mariehøne. Men den havde prikker, en spids næse, seks ben og det kildede når den gik på armen. På legepladsen hænger der billeder af insekter, hvor barnet kunne sammenligne det insektet med en mariehøne.

Når vi taler om naturfænomener og science med børnene, understøtter vi det med bøger, sange og lege og samtaler om f.eks. stor og småt, tungt og let.

Kultur, æstetik og fællesskab

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hoppeland er en mangfoldig institution som består af børn fra familier fra mange forskellige kulturer. I Hoppeland ser vi alle børn som en ressource der kan bidrage positivt til fællesskabet. I fællesskabet er der forskelligheder og hvert barn er et individ, derfor bliver husets aktiviteter sammensat så de tilgodeser forskellige børns resurser.

I Hoppeland arbejder vi med en pædagogisk bagdør. *(Se afsnit om Krop, Sanser og Bevægelse)*

Vi deltager i musik og teaterforløb. Vi øver os i sange, fra kanonen som understøtter overgange fra vuggestue til børnehave og fra børnehave til skole/ fritidshjem. Børnehavebørnene synger koncerter for vuggestuebørnene.

Evalueringskultur

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

I Hoppeland arbejder vi med en mangfoldighed af pædagogisk dokumentation for at styrke **evalueringskulturen**. Vi er optaget af, at vores evalueringsarbejde tager udgangspunkt i det enkelte barns læring og udvikling samt hvordan denne læring og udvikling kan evalueres i sammenhæng med læringsmiljøet. På stuemøder og P-møder prioriteres denne evaluering, så vi sikrer etableringen af et fagligt rum til analyse og refleksion. Vi arbejder målrettet for, at vores evalueringer får betydning for vores pædagogiske dagligdag. Fremtidsperspektivet prioriteres for at skabe en evalueringskultur der for den enkelte medarbejder fremstår meningsfuld. Gennem fx brug af aktionslæring tilstræber vi en evalueringskultur der er undersøgende og eksperimenterende. Det er vores ambition at udvikle et årshjul til understøttelse af den systematiske evalueringskultur. Et af de systematiske redskaber, som vi benytter med succes, er SMTTE-modellen. Med SMTTE-modellen sikrer vi blandt andet en systematik i arbejdet med voksen-initierede aktiviteter, men den benyttes fx også i et udviklingsprojekt med fokus på udvikling af legepladskulturen og ifm. handleplaner vedr. børn med særlige behov.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Læreplanen i Hoppeland, er et ligeså vigtigt arbejdsredskab som alt muligt andet. Vi reviderer hele tidens vores praksis. Derfor vil læreplanen også være et dynamisk værktøj, som vil danne grund for vores pædagogiske udvikling. Det vil sige at vi på p-møder løbende vil debattere emnerne fra læreplanen, så vi er sikker på vi gør det vi siger vi gør og så vi ikke bliver låst fast i statiske rammer.

Evaluering af arbejdet med den pædagogiske læreplan

H

2021

Arbejdet med den pædagogiske læreplan

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.”

”Med evalueringskultur i dagtilbuddet forstås, at lederen har ansvar for, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan de pædagogiske læringsmiljøer understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke dele af vores pædagogiske læringsmiljø har vi særligt haft fokus på over de sidste 2 år?

Her kan I opliste, hvad I har haft særligt fokus på som en del af arbejdet med læreplanen, fx morgenstund, leg, social udvikling. I kan også indsætte billeder eller andet fra jeres arbejde.

Vi har haft fokus på barnets alsidige udvikling. I en coronaplaket hverdag har vi haft stort fokus på at børnene ikke har manglet afsavn. Særligt vil vi fremhæve den sproglige opmærksomhed, hvor vi før har lavet sprogarbejde på tværs er udfordret og har måtte lægge en plan for, hvordan forældrene bliver inddraget i samme omfang som før corona i livet på stuen og i huset.

Vi har også haft fokus på morgnerne i huset, hvor vi har omorganiseret os, så børn kan gå fra fællestid stuerne på tværs, til egne stuer en time tidligere end for et år siden. Vi ser her børn som er trykke i afleveringer og hurtigere finder ro i vuggestuen.

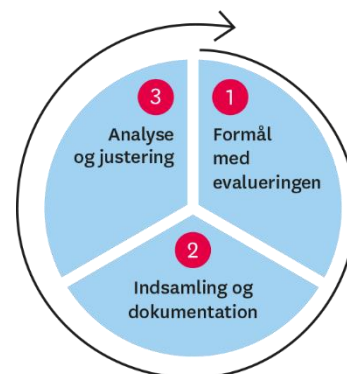
Hvordan har vi organiseret vores evalueringskultur?

Vi bruger SMTTE, TOPI, Skema Til Årsberetning og Sprogtrappe som metode til at beskrive vores pædagogiske aktiviteter

Hvordan har vi arbejdet med vores lokale skriftlige læreplan?

Vores faglige fyrtårne er inddraget i processen med at holde fagligheden høj, på trods af vi arbejder stuevis. Niveaueet på stuerne skal fortsat være højt.

Evaluering og dokumentation af elementer i det pædagogiske læringsmiljø

”Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.

Som led i at kunne evaluere sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse kan der fokuseres på elementer i det pædagogiske læringsmiljø. På den ene side fx, hvordan børnesynet, børneperspektivet og arbejdet med dannelse kommer til udtryk i det daglige pædagogiske arbejde, og på den anden side eksempelvis:

- Børnegruppens trivsel og læring
- Børn i udsatte positioners trivsel og læring
- Tosprogede børns trivsel og læring
- Det enkelte barns trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Fokus på enkelte elementer kan bidrage til at kvalificere evalueringen af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 51

Udvælg en eller flere evalueringer, som I har gennemført i de seneste to år, og saml op på erfaringerne ved at svare på nedenstående fire spørgsmål for hver evaluering. De fire spørgsmål knytter an til trinene i en evalueringsproces. Vælg gerne evalueringer, som betød, at I efterfølgende ændrede jeres pædagogiske praksis.

Hvad var formålet med den evaluering, vi gennemførte?

Her skriver I **kort**, hvilket område i jeres pædagogisk læringsmiljø I satte fokus på i evalueringen og hvorfor. Hvad var det I var nysgerrige på eller der udfordrede jer? Dette er trin 1 i evalueringscirklen.

Vores mål er at børns udvikling på legepladsen skal stimuleres gennem positiv voksenkontakt. At pædagogisk personale får ro og tid til at fordybe sig i leg med børnene på legepladsen. Gennem legen vil vi strække børnenes sprog. Vi vil inkludere børn som mangler "værktøjer" til at invitere sig selv til leg. Vi vil også udvide børnenes lege-repertoire.

Status lige nu:

Vi er ikke i mål. Vores ståsted er på plads, vi er rigtigt meget på legepladsen og vi har gjort legepladsen klar. Vi har flyttet mange af vores legezoner med traditionelt "inde-legetøj" ud ved borde under halvtag fx spil, bil-bane, dukker mm. Vi har gjort legezonerne attraktive med tæpper og puder.

Hvilken pædagogisk dokumentation har vi indsamlet i arbejdet med den gennemførte evaluering?

Her beskriver I **kort** den dokumentation af det pædagogiske læringsmiljø, I har indsamlet i forbindelse med evalueringen. Pædagogisk dokumentation kan bestå af en vifte af forskellige måder at beskrive børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse på, fx praksisfortællinger, fotos, observationer, videoptagelser, screeninger, relationsskemaer, børneinterviews, tegninger. Indsamling af pædagogisk dokumentation er trin 2 i evalueringscirklen. Har I under evalueringen skrevet på en planche eller lignende, kan I indsætte et billede.

Vi har igangsat en proces med forskellige evalueringsværktøjer, for at alt pædagogisk personale ved hvad planen for huset/stuen er og hvordan pædagogikken kommer flest mulige børn til gode.

Vi har haft fokus på aktiviteter på legepladsen. vores mål er at kvaliteten for vores arbejde på legepladsen er lige så høj som i alle andre aspekter af vores hverdag.

Vi har øje for legemulighederne på legepladsen og positionere os hvor vi kan være aktivt deltagende i legene, samtidig opdatere vi vores "parat-leg" så der altid er en leg som kan sættes i gang.

Hvad lærte vi om sammenhængen mellem vores pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?

Det har haft stor betydning for børnene med tydelige, synlige og aktivt deltagende voksne på legepladsen, særligt når børnene har været inddelt i mindre grupper på legepladsen. Børnene kender til legepladsens muligheder og ved hvad de kan bruge de voksne til. Vi kan se galde børn som er i leg og som gerne vil være med i legen med en voksen.

Hvilke ændringer og/eller justeringer af praksis gav evalueringen anledning til?

Vi blev nødt til at se på hvad vi gerne vil have ud af at være på legeplads og lave aktiviteter ud fra det. I de kolde måneder har der været nye muligheder for seinceaktiviteter.

Inddragelse af forældrebestyrelsen

Hvordan har vi inddraget forældrebestyrelsen i evalueringen af den pædagogiske læreplan?

Vi har holdt forældrerådsmøder og bedt forældrene om input til organiseringen af huset. Det har særligt gjort at vi har fået blik for de små ting i dagligdagen. Vi bliver gjort opmærksomme på de dele af den pædagogiske læreplan som vi skal være endnu tydeligere med at dokumentere overfor udefrakommende.

Det fremadrettede arbejde

”En systematisk og udviklende evalueringskultur er central for den løbende udvikling af den pædagogiske praksis, og målet er bedre pædagogiske læringsmiljøer for børnene gennem en systematisk evalueringskultur og en meningsfuld og udviklende feedback til det pædagogiske personale.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvilke områder af vores pædagogiske læringsmiljø vil vi fremadrettet sætte mere fokus på?

Vores fokus, også for det kommende år er legen på legepladsen. Corona har lært os at legepladsen har flere muligheder for spontane aktiviteter i hverdagen.

Hvordan vil vi justere organiseringen af vores evalueringskultur?

Dokumentation på KBH-barn/ AULA bliver fortsat et fokuspunkt. Samtidig med at effekten af arbejdet med ”Skema til Årsberetning” vist sig gavlingt i dokumentation og opfølgning på pædagogiske tiltag.

Vores evalueringskultur, er fuldt implementeret og bruges i alle aspekter i det pædagogiske arbejde i Hoppeland.

Bla. arbejder vi med SMTTE, TOPI, Sprogtrappen og vores egenudviklede ”Skema til Årsberetning”

I Hoppelande har vi et forpligtende samarbejde om at evaluere, planlægge og udfører aktiviteter til gavn for alle børn

Hvordan har eller vil vi på baggrund af denne evaluering ændre og/eller justere vores skriftlige pædagogiske læreplan?

Vi har fjernet dele med som har fokuseret ensidigt på arbejdet med SMTTE, da SMTTE er en del af vores værktøjer.

Læreplanen er et dynamisk værktøj og der vil altid være justeringer af vores pædagogiske arbejde. Der er nye metoder som skal afprøves, nye lege som skal leges og ny viden som skal afprøves, evalueres og justeres.
